

CRÒNICA DE LA JORNADA

POLÍTIQUES REPUBLICANES DE PRESENT PER UNA LLENGUA AMB FUTUR

Dissabte, 30 d'abril de 2022

En el marc de la campanya de #TransformacióRepublicana, es va celebrar la [jornada “Polítiques republicanes de present pe runa llengua amb futur”](#) que va ser organitzada per les comissions sectorials de Política Lingüística i d'Educació.

Per a donar la benvinguda i presentar la jornada va prendre la paraula l'Anna Simó, secretària nacional d'Educació, Cultura i Esports, que va animar a fer **un debat racional amb arguments sobre l'estat i la promoció del coneixement i l'ús del català**, un debat sobre una matèria tant sensible com és la llengua que sovint s'ha abordat amb un fort comportament emocional, el que ella va qualificar de “cervell, cor i estómac”. L'objectiu de la jornada era doncs, fer un diagnòstic de la situació actual del català arreu del domini lingüístic i plantejar actuacions, especialment en el sistema educatiu. A parer, seu, **el català perviurà com a llengua d'ús si es donen un conjunt de circumstàncies**. La llengua és una qüestió candent que la nova Generalitat republicana ha decidit abordar per fer un tomb significatiu.

Visió general

Per a donar-ne una primera visió de la situació del català a l'escola, pren la paraula en **Josep González-Cambray**, conseller d'Educació de la Generalitat de Catalunya. El català l'hem de defensar com a llengua de país, va ser la seva primera afirmació per encetar l'exposició. Segons ell, **estem en una situació preocupant de la situació del català pel que fa al seu ús i prestigi i ho hem de reconèixer per llavors passar a l'acció**. Per a il·lustrar-ho, explica les experiències que ell mateix ha viscut sobre el terreny visitant escoles i instituts per fer un diagnòstic de la qüestió. Quan es visita una escola o un institut, l'equip directiu avalua que al centre educatiu no hi ha problema amb el català i que la immersió s'aplica, però la realitat del que passa a les aules és molt diferent. En una reunió del conseller amb alumnes, aquests li explicaven que majoritàriament els professors començaven en català i acabaven fent la classe en castellà. En una altra sessió, la meitat dels alumnes li contestaven en castellà, inclús hi havia alumnes que no sabien expressar-se en català. Les evidències ens mostren que **cal un pla d'impuls del català** als centres educatius per a que els projectes lingüístics de centre s'apliquin a les aules, i **un pla de conscienciació per emprar el català dins de l'aula** per a que s'animi a l'alumnat a expressar-se en català. Amb aquest plantejament, el conseller va anunciar que es comença una nova etapa per **impulsar el català al sistema educatiu amb consens pedagògic, social i polític**, pel qual s'ha creat un consell assessor, una cimera d'entitats i intentar sumar el major nombre de partits polítics en el model d'escola catalana. **Sobre el model d'immersió, els tribunals s'han pronunciat a través de dues sentències**. La primera instava a aplicar el 25% de castellà en una aula concreta a petició de les famílies que ho sol·licitaven. D'aquest n'hi ha hagut 40 casos d'un total de 72.000 aules. Aquesta sentència era un atac al model d'escola catalana però el seu impacte era relatiu. En canvi, la

segona sentència estableix el 25% de castellà de manera generalitzada a totes les aules. El Departament d'Educació hi va respondre de manera immediata per a que la sentència s'adrecés directament al Departament enlloc dels centres educatius. Arran d'aquest fet, s'ha elaborat un decret per desplegar l'article 10 de Llei d'Educació de Catalunya (LEC) per refermar el model d'escola catalana i dotar de protecció jurídica als directors i directores per a aplicar els projectes lingüístics de centre. **El decret es basa en una idea principal: l'aprenentatge de llengües va de pedagogia, no de percentatges.** El decret té tres parts. La primera, un acompanyament per definir projectes lingüístics de centre en el que cal tenir en compte la realitat sociolingüística dels centres educatius tant en horari lectiu com no lectiu i segons els resultats de les competències lingüístiques dels alumnes. Per a elaborar-lo, cal tenir en compte les metodologies, és més important el com ensenyem més que no pas el què ensenyem. Ja no serveix la classe magistral del professor que explica i els alumnes escolten. Els alumnes aprenen fent i interactuant. El centres que treballen per projectes els està funcionant bé, hi ha experiències que sabem que funcionen. **L'aprenentatge del català s'ha de circumscriure en les noves metodologies si volem que esdevingui una llengua d'ús, no acadèmica.** Per a això, cal la complicitat de tota la comunitat educativa. I respecte a la tramitació, els centres són els qui elaboren el projecte lingüístic i el Departament el valida. És important que el centre educatiu sigui el que elabori el projecte lingüístic segons la realitat sociolingüística perquè és qui coneix millor el seu alumnat. La segona part, **el seguiment de l'aplicació dels projectes lingüístics de centre.** Un mestre o un professor no ha de triar la llengua en la que fa la classe, actualment sí que passa. I tercera, **una avaluació de competència oral a tot l'alumnat.** L'avaluació es farà amb proves externes de diagnòstic i de competències. La LOMLOE permet fer proves de competències. Cal avançar en aquesta direcció i avaluar la competència oral en català, castellà i anglès. Les proves de competència oral es volen fer a 6è de Primària i a 4rt d'ESO de manera censal a tot l'alumnat justament per poder fer-ne una avaluació i conèixer-ne el resultat. **En definitiva, cal superar la situació enfortint el model d'escola catalana,** amb el català com a llengua vehicular amb consens i acompanyar els equips directius en l'aplicació dels projectes lingüístics de centre fent seguiment i avaluant. A més del decret, el Departament d'Educació ha estat treballant en moltes **altres accions educatives:** reduir les ràtios, la gratuïtat de l'Infantil 2, la no segregació escolar, no renovar els concerts a les escoles que segreguen, els nous currículums, incrementar la formació professional, el calendari escolar (avançar el curs 5 dies a Primària i 3 als Instituts perquè les vacances d'estiu són massa llargues)... En definitiva, **hem vingut a transformar, hem de ser capaços de fer que les coses passin.**

Seguidament pren la paraula en **Francesc Xavier Vila**, secretari general de Política Lingüística, per completar la visió general de la situació del català des de l'acció de govern. Per situar la qüestió es fa una primera pregunta i es respon: què és la política lingüística? Els esforços que es fan per **transformar la realitat sociolingüística transformant la manera com s'aprenen les llengües, els comportaments i les mentalitats i actituds dels catalanoparlants.** Primer, l'aprenentatge de la llengua i com s'aprenen les llengües. Segon, transformar els comportaments de les persones envers el canvi de llengua. I tercer, canviar les mentalitats de la gent per a incentiva l'ús social del català. Això, es pot fer de forma directa a través d'una llei o bé de manera indirecta amb altres mesures que tinguin un valor instrumental/pràctic o simbòlic. Un exemple instrumental seria que el català fos pràctic per lligar a la discoteca. El simbòlic és en que ens identifiquem. La política lingüística ha de ser capaç d'aplicar mesures directes i aconseguir que la població faci esforços d'aprenentatge, comportament i canvi de mentalitat per transformar la realitat socio-lingüística del català. **La política lingüística ha de ser transversal i ubiqua** per que fem política lingüística en qualsevol actuació. Per exemple, la gratuïtat de l'Infantil 2 és política lingüística, com és tard s'entra a l'escola més dificultat a aprendre català. Així doncs, la política lingüística ha de ser omnipresent, hem de saber incardinar-la en cadascun dels departaments. La segona qüestió: quin és el nostre objectiu? **Superar la situació de llengua mitjana minoritzada i que esdevingui una llengua**

normalitzada, coneguda per la ciutadania i en un règim de plurilingüisme. El català està entre les 100 i 150 llengües més parlades al món. La llengua catalana no hauria de veure's amenaçada com a llengua mitjana minoritzada si es donen unes circumstàncies adequades. El català ha de ser una llengua coneguda pel conjunt de la ciutadania en el marc d'una societat plurilingüe. Tenim tot el dret del món a tenir una llengua normal. Els nostres referents són països amb llengües mitjanes com el neerlandès, el danès... Hi ha moltíssima feina per fer, ens hem d'adaptar a les situacions actuals. La primera dificultat és de caire polític i legal, **hem de fer front als recurrents intents desoficialitzadors i desterritorialitzadors del català per part de l'Estat** que el va retallant per allà on pot. No els comprem la terminologia. El català és llengua oficial i pròpia i el castellà oficial. La denominació de llengües cooficials té la intencionalitat de reduir les altres llengües distintes del castellà a llengües de segona. L'Estat està fent un procés de dissolució de les nacions històriques del Regne d'Espanya en la que volen esborrar la idea que els col·lectius humans pertanyen a un territori. Amb una visió plurinacional de l'Estat es podria avançar en molts camps. En el model audiovisual, com l'exemple de Bèlgica, es podria organitzar per zones lingüístiques. Per tant, hem de treballar per construir la República Catalana i mentrestant aconseguir el màxim de sobirania lingüística. En tercer lloc, **el factor socioeconòmic i demogràfic.** Si no hi ha qualitat de vida, no hi ha projecte de vida. El model de desenvolupament i les condicions de vida són fonamentals. Si fem un projecte de contractació massiva i precària se'n dificulta la integració. Quart, **un factor comunicatiu i tecnològic.** Ara que es consumeix molt consum audiovisual el català està reculant en aquest àmbit. S'ha de guanyar aquest terreny en el marc de la revolució de la intel·ligència artificial. L'alemany i l'italià eren llengües que van aprofitar la revolució de la creació dels estats nació per expandir-se. Cinquè, **les mentalitats, les hem d'anar canviant i modificant.** Col·lectivament s'ha anat assumint la idea que el català és prescindible pel canvi de llengua, això és letal. Si sempre és prescindible no serveix per a res, si no té valor pràctic i d'integració tenim mala peça al teler. Cal canviar mentalitats. Sisè, **impulsar una política lingüística global i real.** Les polítiques lingüístiques s'havien relaxat. S'han comès errors i cal aterrar les polítiques lingüístiques amb mesures pràctiques i parlar clarament. Això com es fa? Revisant els polítiques departament per departament. La transformació haurà de ser global. **El Pacte Nacional per la Llengua és una manera de deliberar, refer consensos i abordar els reptes de baix cap a dalt amb mesures pràctiques,** perquè està convençut que tot i que la situació és complexa, delicada i de retrocés, és reversible. La situació del català és variada, per territoris, barris i ciutats. La situació és complexa i els factors són molts. El català ha retrocedit en molts àmbits, com la retolació per exemple. Però és reversible. Les llengües no són essers vius, son comportament col·lectius. Per això **cal transformar mentalitats canviant marcs.** Per exemple, amb la reforma de la Llei de Política Lingüística en el marc de l'educació. Fa dècades, els moviments supramacistes castellans van intentar la segregació escolar i no ho van aconseguir. Amb el mal anomenat model de plurilingüisme es redueix el català a un terç. Amb la reforma de la Llei de Política Lingüística es vol guanyar que el català sigui el centre de gravetat del model educatiu, si hi ha d'haver usos d'altres llengües ha d'estar lligat als resultats. És una bona oportunitat que tenim per adoptar un rumb més positiu.

El català sobre el mapa

Tot seguit va tenir lloc la primera de les taules rodones amb la pretensió d'abordar la situació del català en tot el seu domini lingüístic. La **Laura Domingo**, presidenta de la sectorial de Política Lingüística, va ser la persona encarregada de moderar la taula i obrir el debat.

El primer ponent en parlar va ser el **Lluís Segura**, director de Política Lingüística del Consell Insular de Mallorca. A parer seu, **la situació del català a les Illes està lligada a la situació econòmica i social**, una economia lligada al turisme, i a l'abandonament del llegat lingüístic. Els moviments

migratoris estan lligats a l'economia de serveis i turisme. Més del 50% de la població ha nascut fora del les Illes. Una economia que promet molt però que ofereix poc, no tothom viu molt bé. El PIB ha caigut a les Illes Balears en els darrers anys. Més del 50% d'habitatges són comprats per estrangers. Tots els nouvinguts desconeixen que s'hi parla català. La mà d'obra que atreu és barata i poc qualificada i incideix en el fet que cada vegada es necessita més treballadors per fer el mateix. La societat s'emprobreix de manera significativa. **A les Illes Balears hi ha poca sensibilitat social del llegat lingüístic.** La ideologia i l'estratègia de secessionisme lingüístic de mallorquí, menorquí i eivissenc està profundament arrelada. El concepte de la unitat de la llengua no ha acabat de quallar. La penetració d'ideologies lingüístiques a través del qual **el bilingüisme i plurilingüisme acaba sent un sistema de subordinació d'una llengua per damunt d'una altra.** Els mateixos Podemos i PSOE han comprat aquest discurs. A les institucions tenim governs progressistes amb pactes que ens limiten desenvolupar una política lingüística.

El següent en parlar va ser l'**Oriol Torras**, regidor a l'oposició l'Ajuntament d'Esplugues i treballador de Consorci per la Normalització Lingüística a Cornellà de Llobregat. La seva intervenció ve a exemplificar la situació del català en l'àrea metropolitana de Barcelona i en especial als barris fruit de la immigració de les darreres dècades. És el que ell ve a anomenar **els municipis dònut, on al centre es parla català i als barris del voltant hi predomina el castellà**, on sovint el català és percebut com a llengua forana. Hem d'acceptar que aquests territoris el castellà és natural per que no han connectat amb la llengua. El concepte de normalització es corregir una anomalia. En aquest cas és una equivocació per que no es fa un diagnòstic clar. En aquests barris, sociolingüísticament parlant, estant normalitzats amb castellà, ja que abans que s'hi construïssin aquests barris només hi havia camps de garrofers. La manera amb la que ens afrontem per abordar-ho no és pràctica, com que l'entorn no catalitza, el català funciona com una llengua estrangera. **Aquesta és la realitat que tenim, cal reconèixer-ho per incidir-hi de manera realista.**

A continuació va ser el torn de'n **Francesc Viadel**, periodista, sociòleg i escriptor, que va aportar la visió del País Valencià. Va començar explicant que els valencians són grans exportadors de moltes coses, també de sociolingüistes. A parer seu, **hi ha un procés de substitució lingüística accelerada al País Valencià.** A les grans ciutats la substitució s'ha fet evident, a Alacant només el 3% de la població parla català. Això va ser produït, sobretot, a partir del boom immobiliari. Hi ha algunes comarques on el català es manté, és el que s'anomena **la rusticitat de la llengua, les ciutats se castellanitzen i a les comarques es manté el valencià.** En l'àmbit públic, la llengua es circumscriu en àmbit educatiu, en el que es diu que es manté un bon índex en lecto-escritura. És **un procés de llatinització de la llengua, que s'aprèn i després no s'usa.** L'escola ja no és la institució de socialització, això ja no és així. **La Generalitat Valenciana s'ha fet un tret al peu amb la llei de Plurilingüisme.** En escoles on el català era la llengua majoritària ara el català ha perdut terreny, i a les escoles on s'ha introduït el valencià l'aplicació es post posa per motius de recursos docents. **Partim d'una situació de feblesa.** En l'arquitectura constitucional de l'Estat el castellà ens una obligació i el català és un dret.. El Govern del Botànic va muntar una Oficina de Drets Lingüístics que el PP va recórrer i l'Audiència de València va diluir. Ara no es pot exercir la tramitació de queixes. **Les agressions de caràcter lingüístic han experimentat una escalada de casos** per part de membres de forces i cossos de seguretat de l'Estat. Es van prometre cursos de català als policies nacionals que no s'han fet. Les agressions també s'han fet a l'atenció sanitària de comarques. La funció pública no té l'obligació de conèixer el valencià. **De la política lingüística, no se sap que s'està fent.** La política de mitjans de comunicació, els ajuts públics han anat a parar als de sempre, mitjans en castellà. Ara, un digital en valencià han reobert gràcies a aportacions privades per que no rebia suport públic. A banda, la dificultat de desplegar la reciprocitat prové d'À Punt, que no volen afrontar-ho. Les televisions ja no tenen tampoc la funció socialitzadora. Quan La Sexta o Tele5 farà programació en català? **Estem en una reserva índia en que ens deixen fer**

algunes coses, però a la que ens passem ens aturen. Per acabar proposa dues idees que deixa a l'aire. **El català ha de percebre's com a llengua útil i de prestigi.** Al País Valencià els pares ja no transmeten la llengua als fills i els que sí que ho fan es troben que el castellà és molt fort. **Tenir un estat propi ens ajudaria, tot i que tampoc és cap garantia.** La llengua hebrea és va recuperar després de l'Holocaust i el gaèlic ha desaparegut tot i tenir estat propi. Tanmateix, com deia Joan Fuster, tota política que no fem, ens la faran per nosaltres. **Cal corresponsabilitzar-se de la recuperació de la llengua,** amb activistes per la llengua. És una opció que caldria combinar.

En el segon torn d'intervenció els ponents van poder fer algunes apreciacions més. L'**Oriol Torras** va incidir en quina és **la conjuntura política metropolitana vers el català** on els ajuntaments socialistes s'ho prenen en general amb una actitud de certa equidistància i poca implicació. Si fa 40 anys el PSC va tenir un paper fonamental per la normalització lingüística, actualment no ho té tant clar. En tema de llengua el PSC no acompanya. Com a exemples explica que a l'Ajuntament d'Esplugues el PSC va aprovar una moció de Ciutadans de posar el castellà a les senyals de trànsit. Al mes següent es va fer una altra moció per revocar-la que el PSC també la va votar. També van votar en contra de la moció de la unitat de la llengua i alhora a favor de la moció del Correllengua. En aquest barris metropolitans cal fer de sentinelles. En l'àmbit metropolità hem de pensar com ens hi adrecem. Hi ha gent que es pensa que els catalans hem nascut sabent castellà. **Cal auto-referenciar-se i fer-ne una manera de viure als Països Catalans.** I remarca que cal aprofitar que el vot d'Esquerra Republicana és un vot de prestigi per incidir-hi.

En Lluís Segura aprofita també el segon torn per donar una visió de la política lingüística a les Illes. Segons explica, **a les Illes Balears es fa política lingüística,** hi ha responsables de política lingüística al Consell de Mallorca, de Menorca i a l'Ajuntament de Palma, amb una certa coordinació que dona alguns fruits. Per exemple, aturant a la llei d'Educació que el castellà fos llengua vehicular, es van crear les oficines de drets lingüístics, s'ha posat en marxa una oficina a la universitat, el Reglament d'Usos Lingüístics afavoreix el català a l'administració, també a la retolació i en l'etiquetatge... Tanmateix, a parer seu, la millor política lingüística és la que es fa des dels altres departaments. Per exemple, la llei de Trànsit que diu que la senyalització serà sempre en castellà i en algunes comunitats també es pot fer en llengua cooficial. D'altra banda, reivindica **una actitud ferma d'usar el català a les institucions de l'Estat,** especialment al Congrés. A parer seu, Esquerra Republicana s'hauria de posicionar molt a favor de la llengua, denunciar la discriminació del Instituto Cervantes i altres institucions i abordar la llei de Llengües a l'Estat espanyol.

Per acabar, en **Francesc Viadel** incideix en la idea que **el català ha de ser vista com una llengua útil i de prestigi.** Les institucions del Països Catalans han de mirar la manera de treballar en un mercat de llengua que sigui útil i doni diners.

En el torn obert de paraula, d'entre totes les intervencions, destaca la intervenció de la diputada al Congrés **Montse Bassa** la qual explica que la qüestió de l'ús del català al Congrés no és gens fàcil però que s'està consensuant amb altres grups parlamentaris una estratègia conjunta que està a punt de concretar-se

El català a l'escola: repte i oportunitat

A continuació va tenir lloc la segona de les taules rodones amb el títol "El català a l'escola: repte i oportunitat" moderada per la **Montse Bassa**, diputada al Congrés de Diputats, que va aprofitar la

seva intervenció per presentació l'acció parlamentària en matèria d'educació. Tal i va assenyalar, **Esquerra Republicana va fer molt bona feina en la negociació amb la LOMLOE per “blindar” el català a l'escola**, la qual era una línia vermella. Es va treure la vehicularitat del castellà de la llei de manera que sigui la comunitat autònoma la que triï com fer-ho. El que no s'esperava és que actuarien per la porta del darrera. Els tribunals, com que no van poder tocar la LOMLOE, van agafar-se a l'article 3.1 de la CE. No és un problema de la LOMLOE sinó d'uns tribunals de vergonya. **Si ataquen la llengua, ataquen la nació.**

La primera de les ponents en intervenir va ser la **Núria Mora**, secretària de Transformació Educativa del Departament d'Educació, que va posar l'èmfasi en els resultats en competències bàsiques. Cal canviar de metodologia, ja no té sentit la classe magistral del professorat sinó competencial. **Cal avaluar la competència oral per tal que ens permeti tenir resultats que indiquin el nivell de competència en català de l'alumnat.** La realitat és que cada vegada més a Primària i a Secundària s'està produint un decreixement continu de l'ús del català. **S'està perdent l'ús social.** Cal anar més enllà del marc educatiu, el consum i la manera de relacionar-se majoritàriament és en castellà.. Els alumnes catalanoparlants tendeixen a abandonar-lo i els alumnes d'altres llengües es socialitzen en castellà. **L'avaluació condiona el procés d'aprenentatge.** Es vol fer l'avaluació competencial oral no només al 4rt d'ESO sinó també a 6è primària per conèixer-ne l'evolució. La socialització del castellà no és fa per desídia sinó per naturalitat. **Cal fer el català sexy.** Hem de fer que les coses passin, que el professorat es cregui que és un agent de canvi, empoderar-lo i fer-ho.

La següent en parlar va ser l'**Alba Pijuan**, alcaldessa de Tàrraga, que va explicar la situació del català del seu municipi. **La realitat a comarques és totalment diferent**, malgrat tot també s'ha notat el canvi. A Tàrraga hi ha una riquesa de diversitat en el que el 25% de la població és d'origen divers, però en canvi **en el seu entorn la llengua d'interrelació i socialització entre infants és el català**, i que estan notant un canvi a partir de secundària i també en adults i persones novingudes en la llengua de socialització. En aquest cas, assenyala, els catalanoparlants tenim part de culpa per que canviem al castellà.

En tercer lloc, va prendre la paraula la **Montse Sendra**, investigadora del Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació (CUSC) de la Universitat de Barcelona. Per plantejar la qüestió, en primer lloc va voler centrar quins èxits tenim i quines necessitats. Tenim una societat amb un model plurilingüe i pluricultural, amb un notable en competències bàsiques, que afavoreix la inclusió social i la cohesió, un model educatiu que és un dels sistemes que millor garanteix els resultats... Per tant, tenim un sistema amb punts positius. **Tenim un bon sistema amb millors resultats en llengua escrita que en oral, amb reconeixement internacional, però que necessita actualitzacions per no quedar obsolet.** Un sistema ha de ser viu i canviant per a que s'adapti a les noves necessitats de la societat. Cal un canvi de model pedagògic, perquè el Mestre no és ja el centre de l'aula. I cal passar de la immersió vertical a l'horitzontal, com fa anys que treballen a la Bressola. Amb el temps, s'han anat afegint càrregues al consens lingüístic dels anys 80 que cal abordar. Per exemple, l'entrada de les noves tecnologies no ha tingut en compte el factor lingüístic, hi ha aplicacions que no tenen aplicació en català, la jubilació massiva de les primeres generacions de mestres amb les idees més clares sobre la immersió, canvis de perfils de mestres...

En el segon torn, torna a prendre la paraula la **Núria Mora**. A parer seu, **s'ha de posar el focus en el professorat i fer-ho des baix i des de dins.** Si tot ve de dalt i de fora no passarà el que ens proposem. Els mestres necessiten un acompanyament i formació per tirar endavant el Pla d'Impuls. L'alerta està en el temps del migdia fora de l'horari lectiu. Els projectes lingüístics de centre tenen molta importància. La diagnosi des de dins és la que canviarà la situació. Un professor no pot triar la

llengua en la que fa la classe, això s'ha d'escriure i s'ha de pactar, ha de ser un projecte viu i real que vinculi a la comunitat. Que l'acollida es faci en català. Com fem que entri el català als *youtubers*, ja que els joves no estan mirant la televisió. S'intenta fer materials educatius atractius a través d'*influencers*. S'ha de perseverar i acompanyar les comunitats.

Seguidament, torna a prendre la paraula l'**Alba Pijuan** que explica les experiències lingüístiques i educatives de Tàrraga, començant pel **Pla Educatiu Entorn que fa a tota la ciutadania agents educatius**, el pacte educatiu 0-20 anys i altres programes de dinamització del català que s'impulsen des de l'Ajuntament.

I finalment, torna a prendre la paraula la Montse Sendra, amb la intenció de proposar un reguitzell d'**accions concretes graduals, contextualitzades i continuades** que han de tenir la implicació de la gent. Cal tenir en compte que els docents estan molt sobrepassats pel dia a dia. Cal explicar molt bé el què i per què es fa, ja que accions molt bones han generat cert rebuig, com el cas del C2. Oportunitats en tindrem poques. En la seva carta als reis, proposa **accions concretes als centres, fora dels centres, als ajuntaments i algunes alertes**. **Als centres** proposa: la xarxa Llengua i Cohesió Social (LIC) que ja tenim muntada, facilitar recursos en català per als docents, com disposar de vídeos en català, per fer la vida més fàcil als professors, materials socio-lingüístics, relançar les aules d'acollida, divulgar activitats per treballar coneixement amb material preparat, aprofitar espais informals, deixar de reconèixer el nivell C al final de l'ESO, la progressiva desaparició de la literatura catalana,... **Cal aprofitar els moments de canvis per incrementar usos lingüístics**. **Fora dels centres** proposa: incidir en les xarxes d'*influencers* i *youtubers*, la televisió té un paper important, com ha evidenciat el programa Eufòria, promoure la recerca orientada a les necessitats del sistema educatiu, plataformes de contingut... **A nivell local** proposa: acompanyar l'escola, un ecosistema que envolta l'escola que sigui en català... **Alertes**: els professors alerten de la reducció d'hores lectives, tenir en compte els docents d'assignatures no lingüístiques, amb l'autonomia de centres hi ha inquietud dels directors, els mestres estat molt cremats i cal ser molt precisos. **L'escola no ho pot fer tot tota sola però sí que té un gran potencial**.

Cloenda

Per a cloure la jornada, pren la paraula la Sara Bailac, vicesecretària general d'Acció Política. En primer lloc dona els agraïments a les sectorials, a l'equip tècnic, als ponents, a les entitats i a les persones assistents. Es va fer seves les paraules de l'Oriol Junqueras quan diu que "**la llengua es defensa prestigiant-la i fent-la servir, no hi ha ningú com Esquerra Republicana per fer-la avançar en tots els àmbits**". En el marc de la transformació republicana es volen fer accions per fer polítiques transformadores. A mode de conclusions de la jornada, resumeix que al una diagnosi transversal molt necessària en l'àmbit educatiu amb una voluntat transformadora de la política lingüística per transformar coneixement, comportaments i mentalitats. Totes les actuacions tenen conseqüències lingüístiques. El Pacte Nacional per la Llengua i el Pla d'Impuls ajudaran en avançar en la llengua. S'ha de fer a partir del consens. Una feina que s'ha de fer malgrat la ingerència judicial. S'ha de fer el nou decret, reformant la llei política lingüística i reivindicant el català a les institucions. I moltes coses més.

Francesc Sánchez

Tècnic de polítiques sectorials